

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21Csp/97/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121385389
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:6121385389.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, právne zast. JUDr. Oskarom Chnápkom - advokátom, so sídlom Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 45 018 201, proti žalovanej O. Q., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX Z. XXX, v konaní o zaplatenie 396,58 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 202,83 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 40,96 eur od 01.06.2019 do zaplatenia, zo sumy 25 eur od 02.07.2019 do zaplatenia, zo sumy 45,96 eur od 01.08.2019 do zaplatenia, zo sumy 43,90 eur od 31.08.2019 do zaplatenia, zo sumy 25 eur od 01.10.2019 do zaplatenia, zo sumy 22,01 eur od 01.11.2019 do zaplatenia a to všetko v mesačných splátkach vo výške 10 eur mesačne, splatných vždy do 25 dňa toho ktorého mesiaca, počnúc od právoplatnosti rozsudku pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia niektorej splátky riadne a včas.

II. Súd zamietá žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty 193,75 eur.

II. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca podal na Okresný súd Banská Bystrica návrh na vydanie platobného rozkazu, v ktorom žiadal zaviazať žalovanú na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca Slovak Telekom, a.s., uzatvoril so žalovanou Zmluvu o poskytovaní verejných služieb v znení dodatku. Na základe tejto zmluvy poskytol žalobca žalovanej telekomunikačné služby, ktoré jej vyfaktoval podľa zmluvy, avšak žalovaná za uvedené služby nezaplatila riadne a včas. Zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 03.12.2020 bola táto pohľadávka postúpená zo Slovak Telekom, a.s., na žalobcu. Zároveň si žalobca uplatňuje aj zákonný úrok z omeškania a dohodnutú zmluvnú pokutu, ktorá je podľa žalobcu dohodnutá degresívne a v súlade so zákonom.

2. Okresný súd Banská Bystrica vydal vo veci platobný rozkaz v ktorom zaviazal žalovanú na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom. Platobný rozkaz bol zrušený a spis bol postúpený na Okresný súd Humenné, lebo žalovaná voči nemu podala odpor. V odpore žalovaná uviedla, pretože táto zmluva je spotrebiteľská zmluva. Z dôvodu právnej istoty namietla premlčanie nárokov ako aj ostatné nároky. Žiadala preto žalobu zamietnuť. Žalobca sa vyjadril tak, že nároky nie sú premlčané, čo je zrejme z doložených faktúr a trval na podanej žalobe v celom rozsahu.

3. Súd zistil tento skutkový a právny stav:

Právny predchodca žalobcu Slovak Telekom, a.s., uzatvoril so žalovanou dňa 12.04.2019 v znení dodatku Zmluvu o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorej bol žalobca povinný jej zabezpečiť telekomunikačné služby, vrátane SIM karty a mobilného telefónu a žalovaná sa zaviazala splácať riadne a včas. V súlade so zmluvami, žalobca vystavil žalovanej faktúru zo dňa 15.05.2019 na sumu 40,96 eur splatná 31.05.2019, faktúru zo dňa 15.06.2019 na sumu 25 eur splatná 01.07.2019, faktúru zo dňa 15.07.2019 na sumu 45,96 eur splatná 31.07.2019, faktúru zo dňa 15.08.2019 na sumu 43,90 eur splatná 30.08.2019, faktúru zo dňa 15.09.2019 na sumu 25 eur splatná 30.09.2019 a faktúru zo dňa 15.10.2019 na sumu 22,01 eur splatná 31.10.2019. Žalovaná za uvedené faktúry žalobcovi nezaplatila.

Zo Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 03.12.2020 vyplýva, že táto pohľadávka z tejto zmluvy bola postúpená na žalobcu od pôvodného veriteľa Slovak Telekom, a.s.. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 22.12.2020 pôvodný veriteľ oznámil žalovanej, že táto pohľadávka bola postúpená na žalobcu. Z výzvy na zaplatenie zo dňa 31.03.2021 vyplýva, že žalobca vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy. Rovnako to vyplýva aj z upomienky zo dňa 12.07.2019.

4. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

Podľa § 489 zákona č. 40/1964 Zb. „Občiansky zákonník“ v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy (ďalej len ako „OZ“), záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 491 OZ, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, podnik má právo na úhradu za poskytnutú verejnú službu.

Podľa § 43 ods. 12 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, účastník je povinný:

- a) používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom a so zmluvou o poskytovaní verejných služieb,
- b) platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry,
- c) používať iba telekomunikačné zariadenia spĺňajúce požiadavky osobitných predpisov.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa § 44 ods. 6 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, ak sa účastník, ktorým je fyzická osoba, zaviazal využívať určitú verejnú službu podniku počas určitého minimálneho obdobia, nesmie toto obdobie pri prvom uzavretí zmluvy o poskytovaní danej verejnej služby presiahnuť 24 mesiacov; podnik je zároveň povinný poskytnúť užívateľovi možnosť uzatvoriť zmluvu o poskytovaní verejných služieb, pri ktorej toto obdobie nepresiahne 12 mesiacov. Bez ohľadu na minimálne obdobie platnosti zmluvy o poskytovaní verejných služieb, podnik je povinný zabezpečiť, aby zmluvné podmienky a postupy pri ukončení zmluvy neodrádzali účastníka od zmeny poskytovateľa služieb.

Podľa § 44 ods. 11 písm. b) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, podnik môže odstúpiť od zmluvy o poskytovaní verejných služieb, ak účastník nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti.

Podľa § 44 ods. 15 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, odstúpením od zmluvy o poskytovaní verejných služieb zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane, ak nie je v odstúpení uvedený neskorší deň; po tejto dobe nemožno účinky odstúpenia od zmluvy odvolať alebo meniť bez súhlasu druhej strany.

Podľa § 524 ods. 1, 2 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Podľa § 544 ods. 1, 2 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 517 ods. 1, 2 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase vzniku omeškania žalovaného, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

5. Posudzovaný právny vzťah strán sporu je vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne zmluvou o poskytovaní verejných služieb, uzavretou podľa zákona o elektronických komunikáciách. Právny predchodca žalobcu - právnická osoba - podnikateľ bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaný - fyzická osoba - nepodnikateľ v postavení spotrebiteľa. Uvedený právny vzťah je režime spotrebiteľského práva a súd ho posudzoval podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitných právnych predpisov - zákona o ochrane spotrebiteľa, zákona o

elektronických komunikáciách, a všeobecného právneho predpisu - Občianskeho zákonníka, účinných v čase uzavretia predmetnej zmluvy.

Všeobecne známou charakteristikou spotrebiteľskej zmluvy je skutočnosť, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti, a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností, a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Sám žalobca pritom postavenie žalovaného ako spotrebiteľa v tomto konaní ani nespochybňoval.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podstatou spotrebiteľskej ochrany je, že sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho dodávateľa, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany slabšej strany - spotrebiteľa.

6. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

Súd má za jednoznačne preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu, spoločnosťou Slovak Telekom, a.s., a žalovaným bola uzatvorená Zmluva o poskytovaní verejných služieb podľa zákona o elektronických komunikáciách s tým, že ďalšie podmienky Zmluvy boli určené vo Všeobecných podmienkach pre poskytovanie verejných služieb spoločnosti Slovak Telekom, a.s. s odkazom na Cenník a na Osobitné podmienky pre poskytovanie zvoleného programu, s ktorými sa mal žalovaný ako kupujúci možnosť oboznámiť na webovej stránke právneho predchodcu žalobcu a na jeho predajnom mieste pred podpisom Zmluvy. (ďalej len ako „Zmluva“). Zmluva bola uzatvorená na predtlačenom tlačive s označením „kód tlačiva: 405“, teda obsah Zmluvy bol vopred daný na formulári bez možnosti žalovaného akokoľvek ovplyvniť jej výsledné znenie. Jedným z bodov Zmluvy bolo aj ustanovenie o regresívnej zmluvnej pokute, ktorú bol žalovaný povinný zaplatiť v prípade porušenia viazanosti Zmluvy.

7. Súd vyhovel žalobcovi v časti o zaplatenie istiny z dlžných faktúr a zákonného úroku z omeškania, pretože nie je sporné, že na základe uvedenej zmluvy právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej telekomunikačné služby a zariadenia tam uvedené v zmluve, na základe ktorých vystavil faktúry a žalovaná ich nezaplatila riadne a včas, podľa zmluvy a zákona. Z tohto dôvodu má žalobca nárok na žalovanú istinu vo výške 202,83 eur so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne podľa § 517 Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády č. 87/1995.

8. Súd však zamietol žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty 193,75 eur, pretože tento nárok žalobca nepreukázal. Konkrétne dohoda o zmluvnej pokute obsiahnutá v zmluve, respektíve v zmluvných podmienkach, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa Občianskeho zákonníka a právnych noriem spotrebiteľského práva a preto je absolútne neplatná.

9. Bod č. 5 Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 29.01.2019, obsahuje „Zmluvnú pokutu“ pre prípad porušenia záväzku viazanosti účastníka=žalovaného, na základe ktorého vznikne Podniku nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, pričom vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná nasledovne: vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty = základ zmluvnej pokuty/celkový počet dní viazanosti) x počet dní zostávajúcich do konca doby viazanosti; a splatná v lehote uvedenej na faktúre, ktorou bude zmluvná pokuta účastníkovi vyúčtovaná.

Súd poukazuje, že fakturovaním zmluvnej pokuty zásadne nárok na jej zaplatenie nevzniká. Faktúra je účtovným dokladom, ktorým nemožno založiť hmotné právo. Zmluvnú pokutu nemožno považovať ani za nárok podľa § 43 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách.

10. Je zrejmé, že ide o zmluvnú podmienku dohodnutú v neprospech spotrebiteľa, ktorá znevýhodňuje spotrebiteľa, obmedzuje jeho práva v súlade s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Súd súčasne poukazuje aj na možnú neprijateľnosť takejto zmluvnej podmienky, ktorá bola viackrát judikovaná (Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 29. júna 2011 sp. zn. 2Co/137/2010, Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 20. septembra 2011 sp. zn. 6Co 113/2010, Rozhodnutie Okresného súdu Prešov zo 16. augusta 2010 sp. zn. 17C/112/2010, ale aj priamo vo vzťahu k právnomu predchodcovi žalobcu rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C/204/2012 zo dňa 01.07.2013, ktorým súd vo výroku rozhodnutia určil, že zmluvná podmienka dojednaná medzi dodávateľom T-Mobile Slovensko, a.s., resp. Slovak Telekom, a.s., je neplatná).

Súd poukazuje na právny názor vyjadrený v rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 7Co/36/2015, cit.: „V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.“

11. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky.

Podmienku otázky značnej nerovnováhy je nutné posudzovať komplexne v súvislosti so všetkými ustanoveniami spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní tohto konkrétneho prípadu dospel súd k presvedčeniu, že pri porovnávaní výhod, ktoré žalovaný získal a dojednania zmluvnej pokuty v zmysle Zmluvy, existuje značná nerovnováhu na strane a v neprospech spotrebiteľa, pričom umožňuje žalobcovi vymáhať zmluvnú pokutu pri porušení prakticky akejkoľvek povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy bez ohľadu na jej dopad na vzájomné vzťahy účastníkov.

Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách, Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Podľa čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; členské štáty zabezpečia aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Jednou z týchto podmienok je aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“, a s účinnosťou od 01. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka, a to zákonom č. 568/2007 Z.z.

Dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné. Na tom nič nemení ani fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrujúci denné klesanie základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia sumy za poskytnuté služby. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Nezaplatením ceny sa rozumie neuhradenie ceny poskytnutých služieb v plnej výške. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ si svoj záväzok nesplní len v nepatrnom rozsahu napr. z vyúčtovanej sumy neuhradí 1,- euro. Zmluvná pokuta dojednaná pre prípad nezaplatenia ceny za poskytnuté služby však výšku pohľadávky takto vzniknutej vôbec nezohľadňuje. Okrem toho výška zmluvnej pokuty sa znižuje iba do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia ceny za poskytnuté služby. Prerúšením poskytovania služieb k zániku zmluvného vzťahu nedochádza. Nemožno preto vylúčiť následne uhradenie dlžného záväzku zo strany spotrebiteľa a opätovné obnovenie poskytovania služieb. Táto okolnosť majúca podstatný vplyv na výšku zmluvnej pokuty však právnym predchodcom žalobcu zohľadnená nebola. Zmluvná pokuta tak, ako bola dojednaná v predmetnej zmluve, teda umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľov zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb.

Dojednanie zmluvnej pokuty nezohľadňujúce výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku a viažuce sa iba na moment prerušenia poskytovania služieb bez zohľadnenia prípadnej možnosti ich obnovenia predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v neprimeranej výške.

12. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 262 a § 255 CSP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania z dôvodu, že sa nedá hovoriť o úspechu v prevažnej miere tej, či ktorej strany vzhľadom na výroky v rozsudku a výšku prisúdenej sumy a zamietnutej sumy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.